

Lärarhandledning

Lekar, övningar, diskussionsunderlag
och förslag till för- och efterarbete
kopplat till dansföreställningen
Bakverk med danskompaniet JELNEK

© Jennifer Drotz Ruhn

Hej Lärare!

Du kommer tillsammans med din klass att se dansföreställningen Bakverk med danskompaniet JELNEK. Den här lärarhandledningen är skriven för att ni ska kunna förbereda er inför föreställningen och underlätta ett efterföljande samtal, dans eller lekstund tillsammans med er klass.

I den här lärarhandledningen har vi samlat några övningar och diskussionsfrågor som kan användas och omformuleras på det sätt som passar dig och din klass bäst. Övningarna kan med fördel användas även vid andra typer av scenkonstsamtal, lek eller dansstunder.

Innan föreställningen önskar vi att ni läser upp brevet "Kära publik!" för klassen. Vid frågor om handledningen kan ni kontakta oss på info@jelnek.com

Allt gott!

JELNEK - dans och scenkonst

Kära Publik!

- Läs detta för klassen innan föreställningen!

Ni kommer snart att få se föreställningen Bakverk! Det är en dansföreställning där tre bagare skapar bakverk med kavlar, dans och deg. Föreställningen är 25 minuter lång och efter den får ni dansa med bagarna en stund.

När ni går in i rummet hitta en plats där du ser och hör bra och sitter bekvämt! När man är på dansföreställning så får man skratta högt om det är roligt! Hjärtligt välkomna!

Vi ses snart!

Danskompaniet
JELNEK

Mer information om föreställningen:

Dansföreställningen Bakverk, med dikter av Lina Ekdahl, skapades av Dansgruppen Agnes och hade premiär 1999.

Efterdet turnerade den i hela Sverige och spelade ca 400 föreställningar. Nu, 20 år senare, har danskompaniet JELNEK fått den stora äran att sätta upp Bakverk igen. Denna gång med nyskriven musik av folkmusikern Magdalena Eriksson.

© Jennifer Drotz Ruhn

Minnesrunda

Börja med att sammanfatta föreställningen med en minnesrunda.
Minnesrundan kan göras alla tillsammans eller i några mindre grupper.

Prata om någon fråga från varje rubrik:

Dansare:

- Hur många dansare var det på scenen?
- Vad hade dansarna för scenkostym?
- Vilken karaktär hade dansarna?

Handling:

- Vad kommer ni ihåg? Vad hände under föreställningen? Vad gjorde dansarna?
- Tycker du att föreställningen hade en handling med en början, en mitt och ett slut?
- Fanns det delar som återkom flera gånger i föreställningen?
- Tycker du att föreställningen hade ett tema? Vilket/vilka?

Rörelser:

- Vilka rörelser kommer du ihåg bäst?
- Hur gör man med händerna när man kavlar? Vispar? Bakar bullar?
- Hur skulle du beskriva sättet dansarna rörde sig på? Var det ex. lätt/tungt, snabbt/långsamt, stort/litet, hackigt/flytande?

Scenen:

- Vilken typ av ljus användes på scenen?
- Vilken stämning tycker du att ljuset skapade?
- Vilka bakverk fanns med i föreställningen? Fanns det annan rekvisita? Vad kommer ni ihåg?

Andra konstformer:

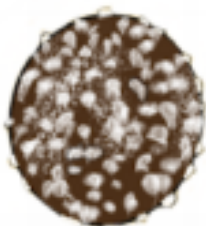
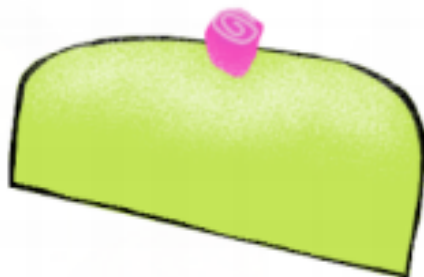
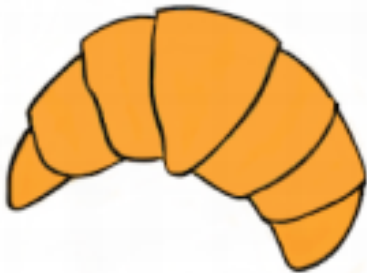
- Vilka ljud hörde du under föreställningen? Fanns det musik, hördes det röster? Andra ljud från scenen?
- Fanns det några andra konstformer med? Teater? Bildkonst? Dikter?

(Denna övning är skapad med inspiration från Dans i Stockholms stad och läns material "prata dans", <http://danskonsulentdis.se/prata-dans>)

Vilka bakverk ser ni?

Hitta på ditt eget bakverk!

1. Hur ser den ut? Rita!
2. Hur smakar den? Berätta!

Rörelseramsor

1. BAKA, BAKA

Baka baka liten kaka...händerna på knäna och gör cirklar
Rulla rulla liten bulle ...kryp långsamt ihop till en liten boll
Ringla ringla liten kringla ...kringla med pekfingrarna i luften
Mjöla den ...högt upp på tårna och vinka med händerna
och pricka den ...sitt på huk och pricka med fingertopparna på golvet
Och skjuts in i ugnen! ...hoppa högt upp!

2. PLIPP OCH PLOPP

Det här heter plipp ...håll upp höger arm
Och det heter plopp ...håll upp vänster arm tillsammans med höger
Tillsammans stiger dem opp ...sträck båda armarna mot taket och stå på tå och bli så lång som möjligt
Ner faller plipp ...höger arm faller ner
Å ner faller plopp ...vänster arm faller ner
Å ner faller jag med hela min kropp ...fall med hela kroppen till golvet
Jag ställer mig opp ...res er upp
Med ett hopp! ...hoppa

3. JÄS MIG

Hitta på egna rörelser till dikten av Lina Ekdahl ur föreställningen Bakverk!

Jäs mig stor ...
Jäs mig stark ...
Kolossal som en koloss ...
Jättestor och jättestark ...
Jäs mig också modig litegrann ...
Jättegärna jättesmart ...
Så att jag blir när jag jäst klart ...
Jättestor och jättestark ...
Jättesnäll och jättesmart ...
Men allra allra helst ...
Jäs mig till en ladusvala ...

Rörelseövningar

1. Följa bagaren! Passar för barnen från 5 år

Syftet med övningen är att värma upp kroppen och öva på att förflytta sig i rummet i ett led.

Be barnen ställa sig i ett led bakom dig. Den som leder är bagaren och andra följer hans rörelser! Om barnen är stora (över 7 år) kan ni turas om vem som leder!

När musiken börjar kan du låta barnen härma dig när du går på tå, marscherar, springer, hoppsar, galopperar, går på alla fyra, går stora steg, går små steg etc. Du kan även inspireras av rörelser ni såg under föreställningen. Gör rörelser som liknar när du kavlar, vispar och mjölar.

Tips:

Innan musiken slutar försök att sluta leken i en ring där alla håller i varandras händer.

2. Bagaren bakar Passar för barnen från 7 år

Syftet är att öva upp en lyhördhet inför andras kroppar och träna på att röra varandra på ett respektfullt sätt. Här finns även ett bra tillfälle att prata med barnen om beröring.

Para ihop barnen. Den ena är bagaren och den andra är deg.

Bagaren formar ett bakverk av degen. När bagarna är färdiga med sina bakverk kan man gå runt och fråga alla vilken bakverk dem har bakat.

Efter det byter man rollerna.

© Jennifer Drotz Ruhn

Recept till kanelbullar

Deg

1/2 paket jäst (à 50 g)
50 g smör eller margarin
3 dl mjölk
1/2 dl strösocker
1 krm salt
8 dl vetemjöl

Fyllning

50 g smör eller margarin
2 tsk malen kanel
1/2 dl strösocker

Pensling

ägg
pärlsocker

Deg: Smula jästen i en bunke. Smält matfettet i en kastrull eller i en skål i mikrovågsugnen på full effekt ca 30 sek. Tillsätt mjölken och värm till fingervarmt (37°C). Häll lite av degvätskan över jästen och rör tills den löst sig. Tillsätt resten av degvätskan, socker, salt och nästan allt vetemjålet, spara lite till utbakningen. Arbeta degen smidig för hand eller i maskin tills degen släpper bunkens kanter. Låt degen jäsa övertäckt ca 30 min.

Fyllning: Rör matfettet smidigt med socker och kanel till fyllningen. Ta upp degen på arbetsbänk och knåda den smidig med resterande mjöl. Kavla ut degen till en platta, ca 30x40 cm (för 20 st). Bred på fyllningen och rulla ihop från långsidan. Skär rullen i ca 2 cm breda bitar. Lägg bitarna med snittytan uppåt på en bakpappersklädd plåt eller i bullformar av papper. Låt bullarna jäsa under bakduk ca 20 min.

Pensling: Pensla bullarna med uppvispat ägg och strö över lite pärlsocker. Grädda bullarna mitt i ugnen i 250°C, ca 8 min. Låt kallna på galler under bakduk innan de packas i påse eller burk med lock.

Recept från: <https://www.ica.se/recept/kanelbullar-5342/>

Föreställningen Bakverk och lärarhandledningen syftar till att uppfylla följande:

Barnen ska ges tid, rum och ro till eget skapande. De ska få möjlighet att utforska, reflektera kring och beskriva sin omvärld. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. *Läroplan för förskolan, Skolverket 2018*

Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn varierade aktiviteter i olika sammanhang. Många valmöjligheter ger ökade förutsättningar för barnen att bredda sina lekmönster och val av aktiviteter. Det är viktigt att alla som arbetar i förskolan bidrar till att barnen oavsett könstillhörighet ges förutsättningar för utvidgade upplevelser och uppfattningar om sina möjligheter. Förskolans miljö ska inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar. *Läroplan för förskolan, Skolverket 2018*

Förskolan ska stimulera barnens kreativitet, nyfikenhet och självkänsla. Barnen ska få möjlighet att förundras och utveckla sin förmåga att utforska, kommunicera och reflektera. Utbildningen ska stimulera barnen till att ta initiativ och ansvar samt ge dem möjlighet att arbeta både självständigt och tillsammans med andra. Utbildningen ska uppmuntra och utmana barnen att pröva sina egna och andras idéer, lösa problem och omsätta idéerna i handling. *Läroplan för förskolan, Skolverket 2018*

Barnen lär sig genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande men också genom att iaktta, samtala och reflektera. Barnens lärande kan bli mångsidigt och sammanhängande om arbetssätten varierar och miljön är utmanande och stimulerande samt lockar till lek och aktivitet. Utbildningen ska ge utrymme för barnens egna initiativ, fantasi och kreativitet. Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer. *Läroplan för förskolan, Skolverket 2018*

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan använda kunskaper (...) estetiska kunskapsområdena för vidare studier, i samhällsliv och vardagsliv (...) kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud. *Läroplan för grundskolan, Skolverket 2011*

Skolan ska stimulera varje elev att bilda sig och växa med sina uppgifter. I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. *Läroplan för grundskolan, Skolverket 2011*

Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer. (...) I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden. *Läroplan för grundskolan, Skolverket 2011*